

Своїм багатим науковим і практичним досвідом Володимир Якович щедро ділився з молоддю – аспірантами, докторантами, студентами. Ним підготовлено 19 кандидатів та 4 доктори економічних наук. В нашому університеті він працював майже 28 років, спочатку за сумісництвом завідувачем кафедри економіки, бізнесу і маркетингу, а з 1999 року – завідувачем кафедри обліку та аудиту. Його професійні та творчі здобутки є уособленням вірного служіння науці та розбудові нашої країни.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА В.Я. АМБРОСОВА В ІНСТИТУТІ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

*Лупенко Ю.О., д.е.н., професор, академік НААН України,
ННЦ «Інститут аграрної економіки»*

У 1969 р. Володимир Якович Амбросов був обраний за конкурсом на посаду завідуючого сектором раціональних типів сільськогосподарських підприємств Харківського відділу Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства ім. О.Г. Шліхтера. Саме з цього часу, точніше з 26 грудня 1969 р. його наукова діяльність була пов'язана з цією науковою установою, що нині має назву Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». Маючи досвід практичної та наукової роботи, він гармонійно вписався в роботу відділу, сконцентрувавши свої дослідження на розробці комплексних планів соціально-економічного розвитку районів Харківської області та окремих господарств, обґрунтуванню раціональних типів підприємств, забезпечення ефективності різних типів господарств, розвитку інтенсифікації виробництва та ін.

З 1974 р. В.Я. Амбросов досліджував проблеми прогнозування, розвитку, розміщення, спеціалізації та концентрації сільського господарства і його окремих галузей, зокрема свинарства. У 1979 р. його науковий доробок складав 106 наукових праць, тоді як у 1970 р. було лише 20.

У 1986 р. 50-річного В.Я. Амбросова призначають завідувачем Харківського відділу, який він очолював до його закриття. У цей період Володимир Якович значно розширив коло досліджуваних проблем. Серед найважливіших з них були проблеми розробки систем ведення сільського господарства, організації колективного підряду, створення агропромислових комбінатів, формування виробничих (науково-виробничих) систем та ін. Розширилася і географія досліджень. Як свідчать результати атестації вченого у 1989 р., ним були проведені конструктивні цільові розробки та передані виробництву для впровадження по вдосконаленню спеціалізації, інтенсифікації, організації нових інтегрованих формувань, соціально-економічному розвитку системи господарювання 97 колгоспам, радгоспам, міжгоспам, 11 адміністративним районам, одному агропромислому комбінату.

Результати цих досліджень лягли в основу докторської дисертації В.Я. Амбросова на тему «Економічні проблеми формування раціональних типів підприємств та об'єднань регіональних АПК», яка була успішно захищена у спеціалізованій вченій раді інституту у березні 1991 р. В цій роботі знайшли відображення його розробки теорії і практики формування раціональних виробничих структур в умовах самостійності, господарського розрахунку, самофінансування з урахуванням процесів кооперації, інтеграції, перетворення власності, переходу до ринкової економіки.

Вперше дослідником були обгрунтовані цільові функції та пріоритети формування внутрігосподарських кооперативів, спеціалізованих господарств та їх об'єднань, проведена економічна оцінка різних типів селянських (фермерських) господарств та ін.

Після захисту дисертації В.Я. Амбросов досліджував проблеми розвитку форм господарювання, земельних та соціально-трудових відносин, наукові основи розвитку систем господарювання регіональних АПК. Як свідчать документи особової справи, В.Я. Амбросов розробив засади організації нових форм господарювання, науково-виробничих систем як інноваційних структур ринкового типу. Ним запропоновано, зокрема, програму

реструктуризації реформованих господарств, механізм їх функціонування в постреформаційний період, принципи стабілізації цін і доходів товаровиробників, механізми збереження цілісних майнових комплексів в умовах приватної (розпайованої) власності на засоби виробництва.

У 1993 р. В.Я. Амбросова було обрано членом-кореспондентом Української (нині Національної) академії аграрних наук, де він працював у Відділенні аграрної економіки і продовольства. Вагомими підставами для такого обрання стали обґрунтування ним пропозицій щодо формування у складі регіональних агропромислових комплексів багатоукладної господарської системи на основі принципово нових типів підприємств та інтегрованих виробництв, що взаємодіють в умовах єдності приватних галузевих, господарських і територіальних інтересів з метою досягнення високих кінцевих результатів.

В.Я. Амбросов є одним з найпопулярніших і найрезультативніших дослідників проблем регіональних агропромислових комплексів. Саме він постійно акцентував увагу на необхідності врахування регіональних особливостей при визначенні стратегії та механізмів розвитку галузі, ґрунтовно вивчав і відстоював особливі засади розвитку сільського господарства та АПК в цілому залежно від природо-кліматичних та економічних умов регіонів.

З 2006 р., після закриття Харківського відділу, В.Я. Амбросов продовжив роботу на посаді головного наукового співробітника Інституту аграрної економіки, досліджуючи проблеми розвитку спеціалізації та кооперації агроформувань, забезпечення їх конкурентоспроможності в ринкових умовах.

Його науковий доробок, що налічує більше 670 наукових праць, підготовлених 4 доктори і 16 кандидатів економічних наук, численні розробки та пропозиції для практики, займає вагоме місце у результатах досліджень ННЦ «Інститут аграрної економіки», якому він віддав більше 40 років самих продуктивних років своєї наукової діяльності. Колеги і друзі Володимира Яковича, однодумці і опоненти, учні і послідовники віддають належне його внеску у

розвиток вітчизняної агроекономічної науки, його толерантності та принциповості, відданості обраній справі.

До сьогодні в ННЦ «Інститут аграрної економіки» використовують наукові розробки В.Я. Амбросова, вивчають його праці, пам'ятають про його принципову позицію щодо необхідності вивчення регіональних особливостей розвитку АПК. Його учні є достойними продовжувачами справи великого Вчителя, а науковий авторитет – заслуговує глибокої поваги і високої оцінки. Той факт, що наукові розробки В.Я. Амбросова зберігають актуальність в нинішніх умовах, свідчать про їх глибокий зміст та обґрунтованість. А це висока оцінка для Вченого, для пам'яті про нього у вітчизняній науці.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО ДОРОБКУ В.Я. АМБРОСОВА ДЛЯ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

*Красноруцький О.О., д.е.н., професор, Харківський національний
технічний університет сільського господарства імені Петра
Василенка*

Сфера наукових інтересів Володимира Яковича Амбросова включала структурні питання розвитку агропромислового виробництва, організаційних та організаційно-правових форм суб'єктів аграрної сфери національної економіки, механізмів та інструментів регулювання економічних відносин, концептуальних засад їх розбудови в умовах багатокладності економіки. Доробок Володимира Яковича складає понад 700 наукових публікацій, близько 100 наукових монографій. В межах заснованої Володимиром Яковичем наукової школи захищено 4 докторські та 19 кандидатських дисертацій.

За роки своєї наукової діяльності В.Я. Амбросов суттєво вплинув на розвиток цілої низки напрямів та галузей сучасної економічної думки. З його іменем пов'язане становлення цілісних